Nr. 11. Warszawa, dnia 31 sierpnia 1920 r. Rok III.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 7 mk. „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji.

Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Nowy-Świat Nr. 69, telefon Administracji 49-37. Redakcji 304-22.

TREŚĆ: Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

dów. Komendanta Głównego Policji Państwowej, Komisarza Rządu na m. st Warszawę, Prezesa Wzajemnych Ubezpieczeń Budowli od Ognia oraz Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie zachowania się urzędników państwowych na terytorjach, zajętych przez nieprzyjaciela. 218. Okólnik (298) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 11 sierpnia 1920 r. do wszystkich Wojewodów, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Delegata Rządu we Lwowie w sprawie zniesienia kredytowania. 219. Okólnik (299) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 12 sierpnia 1920 r do Szefów Sekcji i Naczelników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przejazdów ulgowych kolejami żelaznemi pracowników nieetatowych 220. Okólnik (300) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 12 sierpnia 1920 r. do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Głównej Komendy Policji Państwowej oraz Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wypłaty należności pracownikom państwowym w razie zarządzenia ewakuacji. 221. Okólnik (302) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 15 sierpnia 1920 r. do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu na Małopolskę i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wydawania paszportów zagranicznych mężczyznom w wieku od lat 18 do 40 włącznie. 222 Okólnik (303) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 15 sierpnia 1920 r do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Głównego Komendanta Policji Państwowej i Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę w sprawie chwilowego wstrzymania ruchu emigracyjnego i ograniczenia w wydawaniu paszportów zagranicznych. 223 Okólnik (304) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 sierpnia 1920 r. do Szefów Sekcji, Naczelników Wydziałów i wszystkich urzędników Centralnego Zarządu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie powołania Komisji Weryfikacyjnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. 224. Okólnik (306) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 sierpnia 1920 r. do wszystkich Wojewodów w sprawie okólników, wydawanych przez Wojewodów. 225. Okólnik (308) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 sierpnia 1920 r. do Szefów Sekcji, Naczelników i Kierowników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie potwierdzania odbioru pism. 226 Okólnik (309) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 sierpnia 1920 r. do wszystkich Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie i do Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie listów i przesyłek zagranicznych. 227. Okólnik (310) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 sierpnia 1920 r. do Generalnego Delegata Rządu we Lwowie i wszystkich Wojewodów w sprawie wypłat emerytur oraz pensji wdowich i sierocych na wypadek ewakuacji b. Kongresówki. 228. Okólnik (312) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 19 sierpnia 1920 r. do Szefów Sekcji, Naczelników i Kierowników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie podziału aprobaty w M. S. W. 229. Okólnik (313) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 20 sierpnia 1920 r do Szefów Sekcji, Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, Komisarza Rządu na m stoł. Warszawę i Głównego Komendanta Policji w sprawie Oddziału Naczelnej Kontroli Wojskowej. 230. Okólnik (315) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 sierpnia 1920 r. do Szefów Sekcji, Naczelników i Kierowników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie reorganizacji władz centralnych. 231. Okólnik (317) Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 24 sierpnia 1920 r. do wszystkich Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie i Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie rejestracji amerytur b. funkcjonarjuszów. 232. Okólnik (319) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 sierpnia 1920 r. do wszystkich Wojewodów, Komisarza Rządu i Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie wizy na paszportach.

Obwieszczenia o rejestracji stowarzyszeń.

Ruch służbowy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Zawiadomienie.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

194.

Okólnik (231) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji, Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Głównego Komendanta Policji w sprawie zakupów zagranicznych.

Poniżej zamieszczone pismo Min. Skarbu podaje się do wiadomości celem zastosowania się i wydania odnośnych zarządzeń podwładnym Urzędom i organom.

Warszawa, d. 30 czerwca 1920 r. (Pr. 1381/1).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Z uwagi na niski stan naszej waluty i obecną konjunkturę ekonomiczną oraz wynikłą stąd konieczność ograniczenia importu zagranicznego Ministerstwo Skarbu, aż do czasu unormowania tych stosunków, uprasza o możliwe zupełne zaniechanie zakupów zagranicą.

W wypadkach najkonieczniejszej potrzeby, w których dokonanie zakupu nieodzownem jest ze stanowiska poszczególnych Ministerstw, odnośne tranzakcje mogą być dokonane jedynie po uprzedniem zbadaniu projektowanych kontraktów przez departament budżetowy Ministerstwa Skarbu.

W razie dokonania zakupów zagranicznych bez wiedzy i zgody Ministerstwa Skarbu sprawa otrzymania przez zainteresowane Ministerstwo obcej waluty napotka niewątpliwie na bardzo poważne trudności.

Warszawa, d. 12 czerwca 1920 r. (Nr. 55345/20).

Minister Skarbu
(—) *Grabski.*

195.

Okólnik (239) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie wydawnictw dzienników urzędowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, nawiązując do treści okólnika Nr. 230 z d. 30 czerwca r. b. Nr. A. O. 44/5 w sprawie wydawnictw dzienników urzędowych, zwraca uwagę P. Wojewody, że sprawa wydawania przez Powiatowe Związki Komunalne „Gazety Urzędowej" należy *do dobrowolnego zakresu działania tych związków* i że wszelkie postanowienia Sejmików Powiatowych, które powzięły przy sposobności uchwalenia wydawnictwa wspomnianej Gazety, uważane być muszą za legalne, o ile nie sprzeciwiają się obowiązującym przepisom ustawowym.

Wobec tego należy przy zwracaniu uwagi Przewodniczących Wydziałów Powiatowych, zleconem w ostatnim ustępie powołanego na wstępie okólnika, pamiętać o tem, że odnośna uwaga powinna być zrobiona w formie *rady*, a nie nakazu, gdyż w tym ostatnim wypadku Powiatowe Związki Komunalne mogłyby się słusznie w dotyczącem piśmie P. Wojewody dopatrzyć naruszenia prawa samodzielności, przyznanego im Dekretem o tymczasowej ordynacji powiatowej.

Warszawa, d. 6 lipca 1920 r. (AO. 44/6).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

196.

Okólnik (240) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie meldowania się urlopowanych szeregowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, przesyłając odpis okólnika 841, którym po porozumieniu się z Ministerstwem Spraw Wojskowych zarządzono prowadzenie ksiąg meldunkowych dla wszystkich osób, które dotąd nie pełnią służby wojskowej, które jednakowoż na mocy Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej są w ten lub inny sposób obowiązane do służby wojskowej, zawiadamia, że obecnie urlopowani szeregowi będą obowiązani meldować się w przeciągu dwóch dni od chwili przybycia do miejsca urlopu w Dowództwie Plutonu, względnie posterunku żandarmerji, a dopiero w braku takiego — w Urzędzie Gminnym danej miejscowości.

W związku z powyższem wyda Pan odpowiednie zarządzenia, ażeby pod osobistą odpowiedzialnością karną wójtowie, względnie sołtysi, wciągali urlopowanych szeregowych do księgi meldunkowej przez odnotowanie liczby karty urlopowej, władzy wojskowej, która urlop udzieliła, oraz czasokresu, na jaki został urlop szeregowemu udzielony.

Po uskutecznieniu powyższej formalności wyda wójt urlopowanemu kartę na prawo pobytu w danej gminie. Wójt będzie również przestrzegał, aby urlopowany nie przedłużał samowolnie urlopu. W razie zajścia takiego wypadku obowiązkiem wójta będzie zawiadomić o tem najbliższy posterunek żandarmerji.

Dla ściślejszej kontroli urlopowanych szeregowych, obowiązkiem wójta będzie również zawiadomić pisemnie odnośne władze wojskowe, wydające karty urlopowe szeregowym, osobno o dniu zameldowania się i wymeldowania szeregowego z danej miejscowości.

O wydanych zarządzeniach należy bezzwłocznie donieść Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Warszawa, d. 7 lipca 1920 r. (AW. 572/2).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

197.

Okólnik (245) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie scentralizowania całości spraw uchodźczych w Urzędzie emigracyjnym.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1920 r., ogłoszonem w Dzienniku Ustaw Nr. 39, poz. 232, utworzonym został przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej Urząd Emigracyjny, w którym w myśl art. 1 pomienionego rozporządzenia mają ześrodkować się wszystkie sprawy, dotyczące emigracji, reemigracji, imigracji i opieki nad wychodźcami.

Na skutek pisma Prezydjum Rady Ministrów z d. 22 czerwca r. b. Nr. 10083 polecam Panom *we wszystkich sprawach*, dotyczących kwestji uchodźczych, przed wydaniem definitiwnych zarządzeń porozumiewać się z Urzędem Emigracyjnym celem ujednostajnienia rzeczonej akcji.

Warszawa, d. 9 lipca 1920 r. (Pr. 1388/1).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

198.

Okólnik (247) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu na Galicję, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Komendanda Głównego Policji Państwowej i Prezesa Wzajemnych Ubezpieczeń Budowli od Ognia w sprawie wstępowania urzędników do armji czynnej.

Poniżej zamieszczoną uchwałę Rady Ministrów przesyłam do wiadomości i wykonania, zaznaczając, iż każdy urzędnik, pragnący wstąpić do formacji ochotniczej, winien złożyć podanie o urlop. Decyzję władz co do tych podań zależeć będą oprócz względów, wymienionych w Uchwale Rady Ministrów z d. 5/6 lipca 1920 r. i okólniku P. Prezydenta Ministrów z d. 8 lipca Nr. 12334 — także od ogólnej sytuacji wojskowej Dlatego złożone prośby o urlopowanie ze służby cywilnej uwzględniane być mogą nie koniecznie odrazu. lecz w miarę zwiększającego się zapotrzebowania sił ochotniczych. Narazie urlopy udzielone zostaną w takiej tylko liczbie. ażeby normalne funkcjonowanie urzędów nie poniosło żadnego uszczerbku. Gdyby zaś okazała się potrzeba dalszego wzmocnienia pogotowia wojennego, udzielane byłyby dalsze urlopy. Przy składaniu przeto Ministerstwu wniosków o udzielenie urlopu należy uwydatnić:

1. Jakie ma kwalifikacje wojskowe kandydat na ochotnika (czy jest oficerem, podoficerem, szeregowcem, poborowym z odroczeniem i t. p., jakiego jest fachu, stanu zdrowia i wieku).

2. Jaką jest siłą na zajmowanym urzędzie cywilnym i jak jego ubytek odbije się na sprawności tego urzędu, czy musi być ewentualnie zastąpiony przez inną osobę, niezdatną do wojska.

3. Stan rodzinny kandydata i szczególne okoliczności, mogące zaważyć przy powzięciu decyzji.

Warszawa, d. 9 lipca 1920 r. (OP. 4154/1).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

Do wszystkich Ministerstw, Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego, Głównego Urzędu Likwidacyjnego, Prokuratorji Generalnej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Generalnego Delegata Rządu dla b. Galicji we Lwowie i Prezesa Izby Kontroli Państwa.

W załączeniu przesyłam odpis uchwały Rady Ministrów, zapadłej na posiedzeniu d. 6 lipca r. b. do wiadomości celem wykonania.

Zarazem nadmieniam, że życzeniem kół wojskowych jest, aby w urzędach państwowych udzielano urlopów urzędnikom przedewszystkiem do pełnienia służby wojskowej ochotniczej *z bronią w ręku.*

Pozatem w zasadzie urzędnicy pozostają na swoich stanowiskach.

Zwracam jednak uwagę, że wobec zapotrzebowania w armji *fachowców*, urlopy fachowcom mogą być także udzielane.

Warszawa, d. 8 lipca 1920 r. (Nr. 12334).

Prezydent Ministrów
w zastępstwie
(—) *S. Śliwiński.*

WYCIĄG

z protokółu 55 posiedzenia Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, odbytego w d. 5 i 6 lipca 1920 r.

Punkt 18.

Po stwierdzeniu przez Ministrów faktu, że po odezwie Rady Obrony Państwa szerokie koła urzędnicze zgłaszają zamiar do wstępowania w formacje ochotnicze skonstatowano, że do zaciągu ochotniczego ma zastosowanie ustawa z dnia 11 lipca 1919 r. Nr. 59, poz. 357 Dz. Pr. Państwa Polskiego, a w szczególności art. 9 i przepisy wykonawcze, objęte rozporządzeniem Rady Ministrów z d. 20 października 1919 r. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 67, poz. 474.

Uchwalono:

a) zwrócić się do Rady Obrony Państwa z wnioskiem, by art. 7 Ustawy, określający wynagrodzenie urzędników na wypadek mobilizacji, względnie uzupełnienia do stanu wojennego, miał zastosowanie także do zaciągu ochotniczego;

b) że urzędnicy mogą być urlopowani przedewszystkiem dla wypełnienia obowiązku z bronią w ręku;

c) by w każdym urzędzie poddano rewizji wniesione już reklamacje i cofnięto te, które nie są bezwzględnie konieczne;

d) w końcu powzięto uchwałę. że w każdym urzędzie uwolnienia dla wstąpienia do armji mogą być ograniczone według uznania szefa w miarę wymogów konieczności utrzymania służby; dotyczy to w pierwszym rzędzie Urzędów, mających bezpośredni związek z akcją wojenną lub o ile chodzi o fachowców, trudnych do zastąpienia.

Punkt 19.

Rada Ministrów uchwaliła, by ze względu na powagę chwili zawiesić prawo do urlopów odpoczynkowych.

199.

Okólnik (249) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie ochrony przewodów telegraficznych i telefonicznych.

W uzupełnieniu okólnika Nr. 59 z d. 18 lutego 1920 r. i stosownie do prośby Ministerstwa Poczt i Telegrafów zechce P. Wojewoda pouczyć Urzędy Powiatowe i Komunalne, iżby o zamierzonem przez te urzędy ścinaniu drzew czy gałęzi przy drogach w pobliżu przewodów telegraficznych lub telefonicznych zawiadamiały zawczasu właściwy urząd pocztowo-telegraficzny ze wskazaniem miejsca i dnia, kiedy ścinanie ma się odbywać; gwoli umożliwienia urzędom pocztowo-telegraficznym delegowania funkcjonarjusza, któryby był przy ścinaniu obecny, nie należy wyznaczać ścinania jednocześnie w kilku punktach na przestrzeni pomiędzy dwoma urzędami pocztowo-telegraficznemi.

Warszawa, d. 9 lipca 1920 r. (AO. 183/4).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

200.

Okólnik (251) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie Komisarza Rządu na miasto stoł. Warszawę w sprawie zmian w decyzjach Komisji Przeglądowych.

Poniżej zamieszczone pismo Ministerstwa Spraw Wojskowych przesyła się do wiadomości.

Warszawa, d. 10 lipca 1920 r. (AW. 871/1).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

Od chwili, gdy na Komisji Przeglądowej zapadnie decyzja co do popisowego, zmiana orzeczenia co do wcielenia go do wojska może nastąpić tylko w następujących wypadkach:

1. Kiedy przedstawi on zaświadczenie zakładu naukowego, uprawniającego swoich słuchaczów do ulg z art. 64 „Tymcz. Ust. o powsz. ob. sł. wojsk.“, że do zakładu tego nie uczęszcza, chociażby wstąpił do niego już po przeglądzie, przyczem w tym ostatnim wypadku jedynie o tyle, o ile nie zachodzą okoliczności, wskazujące na rozmyślne uchylenie się od służby wojskowej, np. kiedy dany popisowy wstąpił w środku roku szkolnego, albo wstąpił nagle po dłuższej przerwie w studjach.
2. Kiedy jest on nauczycielem ludowym i odpowiada warunkom, przewidzianym w rozkazie M. S. Wojsk. L. 23095/2922/20 — I. M. S. Wojsk. ma tu na względzie interesy szkolnictwa powszechnego.

W powyższych dwóch wypadkach decyzję Komisji Przeglądowej zmienia Komendant P. K. U. i zmiana ta winna być odnotowana w liście imiennej popisowych, a adnotacja potwierdzona podpisem Komendanta P. K. U.

3. Kiedy w rodzinie popisowego zajdą po przeglądzie zmiany, wytwarzające stan, uprawniający go do korzystania z ulg, przewidzianych w artykule 61 „Tymcz. Ustawy“. W ten sposób p. 3 rozkazu M. S. Wojsk. liczb. 1402 (Dz. Rozk. Wojsk.) rozciąga się również na tych popisowych, co do których zaszły zmiany po uznaniu ich za zdatnych do służby wojskowej, a przed wcieleniem do wojska. W wypadkach takich Komendant P. K. U. przedstawia sprawę na najbliższem posiedzeniu Komisji Przeglądowej. Odpowiednie adnotacje w liście imiennej popisowych winny być potwierdzone podpisami członków Komisji Przeglądowej.
4. Na skutek Rozkazu M. S. Wojsk. (Sekcja Poborowa i Uzupełnień).
5. We wszystkich innych wypadkach decyduje II instancja (Komisja stała przy D. O. Gen.).

W wypadkach, gdy popisowy wniesie reklamację o ulgę w pełnieniu służby wojskowej i z faktów w niej przytoczonych można przypuszczać, że będzie ona przychylnie załatwiona, może Komendant P. K. U., celem uniknięcia niepotrzebnego wcielenia popisowego do wojska, udzielić mu 3-tygodniowego urlopu, którego bezwzględnie niewolno P. K. U. przedłużać, a reklamację przesyła jako pilną do D. O. Gen., z zaznaczeniem, do jakiego dnia urlop został danemu popisowemu udzielony.

Reklamację taką winno D. O. Gen. rozstrzygnąć niezwłocznie z tem, ażeby przed końcem urlopu P. K. U. mogła być powiadomiona o decyzji.

O ile zajdzie potrzeba otrzymania w takiej sprawie dodatkowych danych, względnie o ile będzie ona wymagała dłuższego czasu do rozstrzygnięcia, wówczas D. O. Gen. ma prawo udzielenia dalszego 3-tygodniowego urlopu, o czem powinno zawczasu powiadomić P. K. U.

O ile po upływie tych trzech tygodni P. K. U. od D. O. Gen. odpowiedzi nie otrzyma, winna popisowego bezwzględnie wcielić do szeregów.

Sposób postępowania wskazany wyżej może być zastosowany poza wypadkami reklamacji w analogiczny sposób również w tych wypadkach,

gdy według uznania Komendanta P. K. U. zajdzie dla ważnych powodów konieczność czasowego niewcielania popisowego do szeregów.

W wypadkach takich Komendant P. K. U. winien niezwłocznie meldować o tem D. O. Gen. z podaniem motywów udzielenia urlopu, przyczem jeżeli udzielenie urlopu jest związane z koniecznością rozstrzygnięcia wyższej instancji, winien Komendant P. K. U. podać termin urlopu, poczem postępowanie winno być analogiczne do wskazanego wyżej.

O ile okaże się, że popisowy, który był na Komisji Przeglądowej uznany za zdatnego, w chwili zgłoszenia do P. K. U. jest chory, to o ile jest to słabość chwilowa, wówczas na wniosek lekarza wojskowego, który zawsze winien znajdować się przy P. K. U. przy wcielaniu rekrutów, P. K. U. może mu udzielić urlopu do 3-ch tygodni; jeżeli zaś środek ten okaże się niewystarczającym, to należy również na wniosek lekarza wdrożyć postępowanie superrewizyjne.

Warszawa, d. 7 lipca 1920 r. (Liczba $\frac{25552}{3167}$/20—I)

(—) *Prich.*

201.

Okólnik (263) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów oraz Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie Komisji Zapomogowych.

Nawiązując do swego pisma z d. 23 kwietnia 1920 r. Nr. AO. 1179/23, w którem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podało do wiadomości Panów myśli przewodnie będącej w opracowaniu instrukcji dla Komisji Zapomogowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że prace około ostatecznej redakcji tej instrukcji potrwają jeszcze pewien czas.

Wobec tego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podkreśla ponownie konieczność bezzwłocznego uruchomienia Komisji Zapomogowych.

Skoro tylko zatem będzie przygotowana dostateczna ilość druków (formularzy, zgłoszeń) należy je przesłać Przewodniczącym Komisji Zapomogowych z poleceniem podania do wiadomości ogólnej w sposób na miejscu przyjęty terminu rozpoczęcia czynności Komisji.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Ministerstwo Przemysłu i Handlu nie zamianowało dotychczas swoich delegatów, obecność tychże jednak nie jest konieczna dla osiągnięcia kompletu, przewidzianego w art. 7 Rozporządzenia Wykonawczego, a potrzebna tylko przy załatwianiu tych spraw, któreby należały do działu odbudowy w zakresie tych dwóch Ministerstw

Korzystając natomiast z tego, że Ministerstwo Robót Publicznych wyznaczyło swoich delegatów do Komisji Zapomogowych, należy na podstawie zgłoszeń interesowanych zająć się przedewszystkiem akcją zapomogową z zakresu odbudowy technicznej.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń w dziedzinie odbudowy technicznej należy stwierdzić, że nawet przed uruchomieniem Banku Odbudowy, jedynie w granicach kwoty 20.000 mk., do wysokości której Powiatowe Komisje Zapomogowe mają prawo przyznawać zapomogi bezzwrotne, może odbudowa ta wykazać znaczny postęp, gdy się zważy, że zapomogi mają być realizowane w naturze, zatem Ministerstwo Robót Publicznych jest w możności w granicach powyższej zapomogi dostarczyć poszkodowanym znacznej ilości materjałów, które ma w zapasie, a nabyło już dawniej po cenach znacznie niższych aniżeli obecne ceny targowe.

Ponieważ jednak przy odbudowie poszkodowany ma pewne wydatki gotówkowe, przeto należałoby zapomogę realizować do $^3/_4$ w materjałach, a $^1/_4$ w gotówce

Chodziłoby następnie o to, ażeby Komisje Zapomogowe w swoich orzeczeniach nie precyzowały zbyt ściśle jakościowo i ilościowo wydać się mających materjałów, gdyż może zajść przypadek, że zapasy chwilowo się wyczerpią, a w takim razie w myśl art. 17 Rozporządzenia Wykonawczego poszkodowany musiałby otrzymać gotówkę. Dlatego Komisje Zapomogowe przed wydaniem orzeczenia winny zasięgnąć opinji delegata Ministerstwa Robót Publicznych (który zresztą jest członkiem Komisji), a w orzeczeniu stylizować rzecz w sposób bardziej okólnikowy, tak, ażeby w danym razie można poszkodowanemu, np. zamiast dachówki wydać gonty, jeżeli orzeczenie Komisji opiewać będzie na „materjały do pokrycia dachów“.

Zechcą przeto Panowie wydać w powyższym kierunku instrukcję Przewodniczącym Komisji Zapomogowych celem zwrócenia na te szczegóły uwagi członkom Komisji. W każdym razie chwilowy brak reprezentantów Ministerstw Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych nie powinien opóźnić uruchomienia Komisji Zapomogowych.

Co się tyczy kosztów uruchomienia Komisji Zapomogowych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że przedewszystkiem dążyć należy do tego, ażeby wydatki rzeczowe były jaknajmniejsze. Wszelkie koszta z tego tytułu, przedewszystkiem zaś koszta formularzy i druków, następnie ewentualnych plakatów i t. p. pokryje Ministerstwo Robót Publicznych, które na ten cel otworzyło już potrzebne kredyta do dyspozycji Dyrekcji Okręgowych.

Funkcjonowanie Komisji Zapomogowych pociągnie za sobą niewątpliwie potrzebę powołania znacznych prac biurowych. Ponieważ jednak Komisje te nie będą posiadały własnego personelu urzędniczego, przeto referaty winny być powierzone do opracowania, jak to już w piśmie do Panów z d. 23 kwietnia Nr. 1179/23 nadmieniono, funkcjonarjuszom Ministerstw prowadzących odbudowę. W miarę potrzeby rzeczą Przewodniczących będzie powierzyć pewne referaty także członkom Komisji z wyboru Sejmików i Rad Miejskich.

Co do personelu kancelaryjnego oraz sił pomocniczych, to o ileby okazała się niezbędna potrzeba powiększenia w tym celu personelu Starostwa, należy przedłożyć umotywowany wniosek Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, które wyjedna potrzebny kredyt w Ministerstwie Skarbu. Byłoby jednak bardziej pożądane, ażeby funkcje te spełniały raczej siły dotychczasowe w godzinach pozaurzędowych za osobnem wynagrodzeniem, na które Ministerstwo Robót Publicznych skłonne jest przyznać potrzebny kredyt.

W końcu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca Panom donieść w terminie do 8 dni, w jakim stadjum znajduje się sprawa uruchomienia Komisji Zapomogowych oraz które Komisje rozpoczęły już urzędowanie.

Warszawa, d. 21 lipca 1920 r. (AO. 1515/53).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych

(—) *J. Kuczyński.*

202.

Okólnik (264) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów oraz Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie uchylenia mocy obowiązującej okólnika M. S. Wewn. Nr. 784 z dnia 3 grudnia 1919 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych uchyla moc obowiązującą okólnika Nr. 784 z dnia 3 grudnia 1919 r., wystosowanego do Starostów, Komisarza Rządu w Warszawie i Łodzi oraz Naczelnika Policji w Lublinie w sprawie sporządzania wykazów popisowych, uchylających się od poboru.

Natomiast Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca P. Wojewodzie (P. Komisarzowi Rządu) wydać odpowiednie zarządzenie Starostom oraz dopilnować, aby urządzali jaknajczęstsze obławy na mężczyzn, uchylających się od poboru, pozostając w tym kierunku w stałym kontakcie z P. K. U.

O wykonaniu niniejszego reskryptu należy donieść bezzwłocznie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Warszawa, d. 20 lipca 1920 r. (AW. 283/8).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych

(—) *J. Kuczyński.*

203.

Okólnik (265) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie oraz Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie wyświetlania obrazów filmowych, zaaprobowanych przez Wydział Prasowy M. S. W.

Według posiadanych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych wiadomości niejednokrotnie zdarzają się wypadki wyświetlania w kinematografach obrazów filmowych, zaaprobowanych przez Wydział Prasowy M. S. W., nie na zasadzie karty filmowej lub duplikatu urzędowego, lecz na podstawie kopji rejentalnej karty filmowej lub duplikatu.

Wobec tego, że w myśl art. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 12 lutego 1919 r. w przedmiocie przepisów wykonawczych do dekretu o widowiskach („Dz. Urzęd. M. S. W. Nr. 12, poz. 140) Wydział Prasowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych po rozpatrzeniu i zaaprobowaniu obrazów świetlnych wystawia karty filmowe, bez których nie wolno wyświetlać publicznie żadnego obrazu, jak również, biorąc pod uwagę, że karty filmowe wydawane są z zastrzeżeniem odwołania w razie ujawnienia nadużyć ze strony przedsiębiorców kinematograficznych, zechce Pan pouczyć Starostów, iż jedynie karty filmowe lub duplikaty urzędowe, wydane przez Wydział Prasowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, uprawniają do wystawiania publicznego zaaprobowanych obrazów, natomiast kopje rejentalne, karty lub duplikaty, stwierdzające wydanie przez Wydział Prasowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych legitymacji, nie są dokumentem, na mocy którego można wystawiać obrazy, ponieważ w wypadkach unieważnienia karty filmowej przedsiębiorcy kinematograficzni, korzystając z kopji rejentalnych kart, mogliby nadal wyświetlać zakwestjonowane obrazy i w ten sposób przyczynić się do osłabienia dozoru państwowego nad widowiskami.

Warszawa, d. 22 lipca 1920 r. (BC. 5861/1).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych

(—) *J. Kuczyński.*

204.

Okólnik (266) Ministra Spraw Wewnętrznych do Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Wojewodów oraz Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie służby wojskowej akademików i uzupełnienia rozkazu 35242/4471/20 — I.

Poniżej zamieszczone rozkazy Min. Spraw Wojsk. udziela się do wiadomości.

Warszawa, d. 23 lipca 1920 r. (AW. 867/1).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie

(—) *Dunikowski.*

Według obowiązujących dotychczas przepisów (Rozkaz M. S. Wojsk. L. 21687) maturzyści zeszło i tegoroczni korzystają z odroczeń służby wojskowej z art. 64 „Tymcz. Ust. o powsz ob. sł. Wojsk.“ i są oni w ten sposób uprzywilejowani w stosunku do swoich starszych kolegów, którzy, „pokończywszy szkoły średnie wcześniej

i wstąpiwszy do wyższych zakładów naukowych, porzucili jeszcze w 1918 r. w groźnej dla Państwa chwili swoje uczelnie i od tego czasu pełnią służbę w szeregach.

Mają więc oni powody czuć się pokrzywdzonymi w stosunku do swoich młodszych kolegów, a stan taki wywołuje wśród nich zrozumiałe rozgoryczenie.

W związku z powyższym oraz mając na względzie potrzeby frontu Ministerstwo Spraw Wojskowych zarządza:

a) odroczeń służby wojskowej dla słuchaczów wyższych zakładów naukowych nadal nie udzielać;

b) pozostawić wszystkim akademikom oraz tegorocznym maturzystom, którzy korzystają z odroczenia, prawo ochotniczego zgłoszenia się do wojska w terminie do d. 15 sierpnia r. b.;

c) akademicy oraz tegoroczni maturzyści, którzy do tego czasu nie zgłoszą się jako ochotnicy do wojska, mają być z chwilą ukończenia terminu, na który uzyskali odroczenie, powołani do wojska przymusowo, przytem nie będą im przysługiwać prawa ochotników;

d) jako wyjątek zasady nie udzielania odroczeń należy uważać te wypadki, gdy akademik otrzyma odroczenie służby wojskowej z innego tytułu, np. skutkiem stosunków familijnych lub złego stanu zdrowia i na tej podstawie zostanie zapisany do wyższego zakładu naukowego.

W tych wypadkach, o ile po upływie terminu udzielonego mu odroczenia nie otrzyma on z dawnego tytułu nadal odroczenia, można mu udzielić odroczenia do ukończenia najbliższego semestru, ażeby nie przerywać rozpoczętych studjów.

Po ukończeniu semestru należy akademika niezwłocznie wcielić do oddziału, przytem o ile nie służył on poprzednio w wojsku polskiem lub służył w nim w charakterze ochotnika, przydzielić go jako ochotnika, a o ile poprzednio służył w charakterze przymusowo powołanego, wówczas bez praw ochotnika.

Jednocześnie anuluje się rozkaz
L. 21687/2745/20 I.

Warszawa, d. lipca 1920 r. (L $\frac{35242}{4471}$/20—I).

Wice-Minister Spraw Wojskowych
(—) *Sosnkowski*,
Gen.-Porucznik.

Za zgodność:
(—) *Froehlich*,
Ppłk. Szt. Gen. i Szef Sekcji
Pob. i Uzup.

Uzupełnienie rozkazu 35242/4471/20—I.

Prawo, przewidziane w p. d) rozkazu Min. Spr. Wojsk. L. 35242/4471/20, rozciąga się na słuchaczów niżej wymienionych wyższych zakładów naukowych:

1. Uniwersytetu Warszawskiego.
2. Politechniki Warszawskiej.
3. Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.
4. Instytutu Pedagogicznego w Warszawie.
5. Państwowej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki imienia Wawelberga i Rotwanda w Warszawie (Kursy III i IV).
6. Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie.
7. Akademji Weterynaryjnej we Lwowie.
8. Wyższej Szkoły Leśnej we Lwowie.
9. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.
10. Akademji Górniczej w Krakowie.
11. Akademji Sztuk Pięknych w Krakowie.
12. Uniwersytetu Poznańskiego (Wszechnica Piastowa).
13. Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.
14. Uniwersytetu Lubelskiego (prywatnego).
15. Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie.
16. Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie.
17. Szkoły Nauk Politycznych (Rejmana) w Warszawie.
18. Akademji Rolniczej w Dublanach.

Warszawa, d. 6 lipca 1920 r. (L. $\frac{36213}{4695}$/20—I).

(—) *Froehlich*,
Ppłk. Szt. Gen. i Szef Sekcji
Pob. i Uzup.

205.

Okólnik (267) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie wydawania pozwoleń na otwieranie zakładów widowiskowych i rozrywkowych.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zwracają się w czasach ostatnich liczni petenci z podaniami o udzielenie im koncesji na otwieranie zakładów widowiskowych i rozrywkowych, nie przeznaczonych do demonstrowania obrazów świetlnych lub wystawiania utworów z tekstem słownym, oraz pozwoleń ogólnych na urządzanie w różnych miastach b. zaboru rosyjskiego przedstawień, motywując swe podania tem, że władze administracyjne I instancji niejednokrotnie odmawiają wydania pozwoleń albo kierują petentów do Wydziału Prasowego M. S. W.

W celu uniknięcia nieporozumień, wynikających z błędnej interpretacji okólnika Min. Spr. Wewn. z d. 14 lutego 1919 r. w przedmiocie wydawania przez miejscowe państwowe urzędy administracyjne pozwoleń na otwieranie zakładów widowiskowych i rozrywkowych (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 12, poz. 143) zechce P. Wojewoda pouczyć Starostów, że władze administracyjne I instancji są uprawnione do udzielania koncesji bez odwoływania się do decyzji ostatecznej Wojewody na prowadzenie stałych zakładów widowiskowych i rozrywkowych o charakterze przedsiębiorstw,

nie przeznaczonych do demonstrowania obrazów świetlnych lub wystawiania utworów słownych. Od decyzji Województwa uzależnione są jedynie pozwolenia na otwieranie teatrów i kinematografów w myśl zasad, ustalonych w okólniku M. S. W. z dnia 16 lutego r. b. Nr. 54 w sprawie wykazu czynności, przekazanych Pp. Wojewodom oraz sposobu ich załatwienia.

Jednocześnie należy przypomnieć Starostom, że pozwolenia na urządzanie przedstawień, nie mających charakteru stałych przedsiębiorstw, winny być wydawane wyłącznie przez władze administracyjne I instancji.

Warszawa, d. 21 lipca 1920 r. (BC. 5864/1).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

206.

Okólnik (268) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie stosunku prawnego pracowników komunalnych do Powiatowych Związków Samorządnych.

Wskutek sprawozdania P. Wojewody w Warszawie z d 29 kwietnia 1920 r. L. SM.—661/1—I w przedmiocie stosunku prawnego pracowników komunalnych do powiatowych związków samorządnych, a w szczególności zapytania, czy przy zwalnianiu pracowników tych związków należy się trzymać zasad, przyjętych dla urzędników państwowych, — czy też przepisów prawa cywilnego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

Według p. 8 art. 17 Dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej z d. 4 lutego 1919 r. (Dz. Pr. Nr. 13, poz. 141) należy do kompetencji Sejmiku Powiatowego oznaczanie liczby i uposażenia powiatowych urzędników komunalnych. Nadto mieści się w ostatnim ustępie powołanego artykułu postanowienie, że Sejmikowi przysługuje między innemi także w zakresie przepisu, zawartego w p. 8 tego artykułu, prawo inicjatywy oraz wydawania postanowień obowiązujących, które jednakże nie mogą przeczyć istniejącym ustawom.

Z przytoczonych przepisów prawnych wynika niewątpliwie, że Sejmik Powiatowy władny jest obok etatów i uposażenia urzędników komunalnych — ustalić także pewne zasady postępowania przy obsadzaniu uchwalonych przezeń posad oraz określić normy, które winny być uwzględnione w treści pism, stanowiących podstawę przyjęcia do służby komunalnej. Przy ustalaniu tych zasad, względnie określaniu wspomnianych norm Sejmiki Powiatowe winny pamiętać o tem, że stosunek pracowników do Powiatowego Związku Komunalnego może być bądź prawno-publiczny, bądź też prawno-prywatny.

Różnica pomiędzy temi dwoma stosunkami służbowemi polega na tem, że osoby, których stosunek prawny do Związku opiera się na prawie publicznem, stają się organicznem ogniwem w ustroju związku, a w łączności z tem stosunek służbowy tych osób nabiera pewnego specjalnie z ich osobą związanego charakteru, czego brak w stosunku prawno-prywatnym. Podczas gdy w tym ostatnim stosunku występują 2 zupełnie równi kontrahenci, to pracownicy, tworzący ogniwo w administracji Związku, pozostają względem tego Związku w stosunku pewnej podwładności, a oprócz tego obowiązani są:

a) do usług na rzecz Związku, których miary nie da się zgóry określić, tudzież

b) szczególnej wierności względem Związku, jak to ma miejsce u urzędników państwowych w odniesieniu do Państwa. Pracownicy ci podlegają władzy dyscyplinarnej Wydziału Powiatowego (art. 37, p. c Dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej) tudzież prawno-publicznej ochronie prawnej, t. zn. że w razie ewentualnego naruszenia przez organy Powiatowego Związku Komunalnego praw, wypływających ze stosunku służbowego, przysługuje im prawo skargi do instancji nadzorczych nad samorządem powiatowym, a od nich do Sądu Najwyższego (art. 50 Dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej).

Osoby, które oddają swoje usługi Powiatowemu Związkowi Komunalnemu na podstawie prawno-prywatnej umowy, pozostają względem tego Związku w prawno prywatnym stosunku służbowym, a w następstwie tego, wszelkie spory z tego stosunku wynikłe, oceniane być muszą według postanowień kodeksu cywilnego o najmie pracy i usług. Pracownicy tej kategorji nie podlegają władzy dyscyplinarnej Wydziału Powiatowego, gdyż władza ta jest wypływem prawa publicznego.

Przy zaliczaniu pracowników do jednej z powyższych 2 ch kategorji służbowych winny być miarodajne następujące okoliczności:

Jak wiadomo głównym celem terytorjalnych związków samorządnych jest spełnianie części administracji publicznej, przekazanej im przez Państwo prawem przedmiotowem. Otóż spełnianie funkcji, łączących się bezpośrednio z tą częścią administracji komunalnej, należy powierzać pracownikom, przyjętym na zasadach prawa publicznego. Spełnianie natomiast czynności, które nie pozostają w bezpośrednim stosunku z administracją, przekazaną przez Państwo, a więc np. czynności w przedsiębiorstwach komunalnych, powierzać pracownikom, związanym umową prawno-prywatną.

Odnośnie czasu trwania stosunku służbowego zaznacza się, że obowiązujący Dekret o tymczasowej ordynacji powiatowej nie zawiera w tej mierze żadnych postanowień. Wynikałoby więc z tego, że określenie tego czasu pozostawione jest swobodnemu uznaniu Powiatowego Związku Komunalnego, który może wprowadzić służbę dożywotnią (trwałą), określoną ścisle co do czasu lub też z zastrzeżeniem każdoczesnego wypowie-

dzenia. Wnikając w istotę stosunku służbowego, opartego na prawie publicznem, należy przyjąć, że Sejmiki Powiatowe przyjmą służbę trwałą za podstawę stosunku służbowego w odniesieniu do wszystkich tych pracowników, którzy ze związkiem organicznie są złączeni.

Stosunek służbowy z pracownikami, przyjętymi mocą umowy prywatnej może być tylko czasowy (art. 1780 Kod. Cyw.).

Nie ulega wątpliwości, że Sejmik Powiatowy może przyjęcie pracownika na trwałą służbę uzależnić od poprzedniego wysłużenia dłuższego okresu czasu, osiągnięcia pewnego wieku i t. p.

Pomijając wypadki zwolnienia ze służby pracowników Powiatowych Związków Komunalnych, o których mowa poniżej, ustaje stosunek pracownika do Związku ipso jure wskutek śmierci, upływu czasu, o ile chodzi o pracowników, przyjętych na ściśle oznaczony okres czasu, a wreszcie wskutek wyroku karno-sądowego, skazującego pracownika na karę śmierci, ciężkiego więzienia lub więzienia na czas od roku jednego (1) i miesięcy 6 do lat 6 lub też więzienia, połączonego z pozbawieniem praw stanu (art. 28 i 30 Kod. Karn.).

Przyjmowanie wszystkich pracowników Powiatowego Związku Komunalnego należy w myśl art. 44 Dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej do atrybucji Przewodniczącego Wydziału Powiatowego, który jednakże obowiązany jest wysłuchać przed przyjęciem pracownika opinji Wydziału Powiatowego. Chociaż więc Przewodniczącemu w wykonywaniu prawa przyjmowania przysługuje faktycznie zupełna samodzielność, gdyż nie ma obowiązku stosowania się do opinji Wydziału Powiatowego, to jednakże wskazanem jest, aby opinji tej bez ważnego i uzasadnionego powodu nie pomijał.

Rozumie się samo przez się, że Przewodniczący Wydziału Powiatowego, przyjmując pracowników Powiatowego Związku Komunalnego, winien bezwarunkowo stosować się do postanowień, uchwalonych w tej mierze przez Sejmik Powiatowy.

Zwalnianie pracowników, jako czynność, związana z prowadzeniem administracji komunalnej, należy w myśl art. 38 Dekretu o tymczasowej ordynacji powiatowej do zakresu działania Wydziału Powiatowego. Zwolnienie ze służby może nastąpić z wolą lub bez, względnie wbrew woli pracownika.

Każdy pracownik, a więc zarówno ten, który pozostaje do Związku w stosunku prawno-publicznym, jak i ten, który jest z nim związany umową prawno-prywatną, może każdego czasu domagać się zwolnienia ze służby. Wydział Powiatowy może odmówić zwolnienia tylko w wypadku, gdyby natychmiastowe zwolnienie mogło spowodować szkodę dla Związku. O ile w umowie, zawartej z pracownikiem, zastrzeżono pewien termin wypowiedzenia, pracownik obowiązany jest zachować ten termin, w braku zaś takiego zastrzeżenia Wydział może odmówić zwolnienia tylko na tak długo, aż pracownik dopełni ciążącego na nim obowiązku, a w szczególności odda w całości urzędowanie następcy.

Wydzial Powiatowy może zwolnić pracownika ze służby wbrew jego woli:

a) przez wypowiedzenie, o ile chodzi o pracowników, przyjętych z zastrzeżeniem rozwiązania stosunku służbowego za poprzednim wypowiedzeniem;

b) wskutek orzeczenia dyscyplinarnego, głoszącego o złożeniu pracownika z urzędu;

c) wskutek stwierdzonej umysłowej lub fizycznej niezdatności do służby.

Powyższe zechce P. Wojewoda podać do wiadomości Przewodniczących Wydziałów Powiatowych na podległym Panu obszarze Województwa.

Warszawa, d. 23 lipca 1920 r. (SP. 525/2).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

207.

Okólnik (269) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie drukowania i publikowania w Starostwach obwieszczeń.

Doszło do wiadomości Ministerstwa, że władze powiatowe zaniedbują ogłaszania po gminach i wioskach bardzo nieraz ważnych rozporządzeń, o których ludność dowiaduje się od osób postronnych, które często komentują je mylnie, a nawet celowo na niekorzyść *Państwa.*

Jedną z przyczyn, które powodują powyższą okoliczność jest brak w siedzibach Starostw odpowiednich drukarń, któreby mogły w należyty sposób i w oznaczonym terminie wydrukować przeznaczone do publikowania obwieszczenia.

Ze względu więc na to, aby usunąć będące w mowie braki, które szczególnie w obecnej dobie dają się bardzo odczuwać, polecam Pp. Wojewodom zarządzić, aby publikacje natury ogólnej drukował Urząd Wojewódzki i przesyłał je Starostom, które z kolei rozsyłałyby je do podległych gmin i solectw.

Wynikłe z racji powyższego koszta pokryje Urząd Wojewódzki przez pozostawienie do swej dyspozycji części kredytów, przeznaczonych na tenże cel dla Starostw (vide reskrypt Ministerstwa Nr. OB. 1803/1).

Zarządzenie to nie odnosi się naturalnie do publikacji o charakterze lokalnym, a które winny zamawiać Starostwa w drukarniach miejscowych.

Warszawa, d. 22 lipca 1920 r. (OB. 1446/2).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

208.

Okólnik (270) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie asygnowania kredytów referentom innych Ministerstw.

Doszło do wiadomości tutejszego Ministerstwa, że niektórzy Starostowie podległym sobie referentom innych Ministerstw odmawiają wystawiania asygnat na wydatki rzeczowe i osobowe z kredytów, przyznanych z dniem 1 kwietnia r. b. i wymagają od nich oddzielnych asygnarjuszy.

Poleca się przeto wyjaśnić Starostwom, że tego rodzaju żądania są nieuzasadnione, gdyż kredyty dla referentów resortowych otwarte zostały na imię Starostów, jako wyłącznej władzy asygnującej, i dla tego asygnacje winny być wystawiane w ogólnym asygnarjuszu, otrzymanym z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Nadmienia się, że udzielanie oddzielnych asygnarjuszy poszczególnym referentom resortowym nie zostało przewidziana przez Ministerstwo Skarbu.

Warszawa, d. 22 lipca 1920 r. (OB. 1325/3).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

209.

Okólnik (276) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie ochrony drzew przydrożnych.

Ministerstwo Sztuki i Kultury pismem z dnia 4 czerwca r. b. Nr. 12170/20 powiadomiło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, że według wieści, jakie w ostatnich czasach doszły do Ministerstwa Sztuki i Kultury, organy samorządowe, powiatowe, gminne i miejskie uchwalają wyrąb drzew przydrożnych pod pozorem potrzeby opału dla niezamożnej ludności lub też w intencji posadzenia drzew owocowych na miejscu wyciętych drzew ochronnych. Tak np. do wyrębu przeznaczone zostały drzewa na szosie radomskiej, wycieto drzewa w powiecie Sieradzkim, Kaliskim i t. d.

Według powolanego na wstępie pisma Min. S. i K. wykazała praktyka, że zarówno jeden, jak i drugi z powyższych usprawiedliwiających argumentów jest bezpodstawny. Nie stwierdzono mianowicie, ani jednego wypadku, w którymby na miejsce wyciętych drzew zasadzono w ciągu roku choć jedno drzewko owocowe czy też inne. Zamiar zaś dostarczenia ludności taniego opału kosztem drzew przydrożnych wypływa najczęściej z motywu okazania pomocy doraźnej i z niezdawania sobie sprawy, że szkoda, wyrządzona krajowi i mieszkańcom przez ogołocenie dróg z zadrzewienia, nie równoważy się bynajmniej z doraźną korzyścią zdobycia lichego opału, jakiego dostarczyć mogą topole i wierzby, nie mówiąc już o tem, że ilość tego opału nie może zaspokoić potrzeb okolicy nawet na czas jednego sezonu.

Wszelkie argumenty drzewoznawcze i ekonomiczne przeciw topolom i wierzbom obalone zostały przez konferencje z udziałem wybitnych drzewoznawców, techników i leśników, która odbyła się w Ministerstwie w d. 16 stycznia r. b.

Ministerstwo Sztuki i Kultury zamieściło jednocześnie we wspomnianem piśmie prośbę o wydanie do właściwych władz samorządnych następującego okólnika:

„Trudne warunki opałowe chwili bieżącej skłaniają często rady gmin miejskich i wiejskich oraz wydziały powiatowe do uchwalania wyrębu drzew ulicznych i przydrożnych. Uchwały takie zazwyczaj zapadają pośpiesznie, bez należytego rozważenia szkód i korzyści, jakie przynieść mogą, a zwrócić należy uwagę i na to, że korzyść doraźna jest znacznie mniejsza, niż straty, jakie ponosi kraj, już pozbawiony przez wojnę swych drzew przydrożnych, które dopiero z wielkim trudem i kosztem należy sadzić na nowo. Wyrok taki na drzewa przydrożne często bardzo łączy się z postanowieniem zasadzenia drzew owocowych na miejscu wyciętych. Doświadczenie wykazało, że ta część uchwały pozostaje zazwyczaj niewykonaną i właśnie ci, którzy ją uchwalają, nie zdają sobie sprawy z kosztów i trudności zaopatrzenia się w materjał, nadający się do zasadzenia. Konferencja specjalna drzewoznawców, leśników i ogrodników, zwołana przez Ministerstwo Sztuki i Kultury, zastrzegla się przeciw uogólnieniu hasła sadzenia przy drogach wyłącznie drzew owocowych. Mogą one być użyteczne tylko w sprzyjających warunkach gleby, położenia i klimatu, pod stałą opieką specjalistów. Zasadzone bez odpowiedniego przygotowania gruntu w nieodpowiedniej glebie, w miejscu ocienionem, zwłaszcza, jeśli drzewka są zbyt młode, nie dadzą oczekiwanych wyników i zeszpecą tylko krajobraz swym wyglądem suchotniczym, zniechęcając przytem ludność do prób podobnych u siebie. Nie krępując zatem inicjatywy prywatnej lub komunalnej co do zadrzewienia dróg ogołoconych. skierować należy całą energję w kierunku konserwacji drzew istniejących bez względu na ich gatunek. W tym celu należy o ile możności zapobiegać uchwałom wyrębu drzew i nie dopuszczać przy zachowaniu granic ustawowych do ich wykonania przed zatwierdzeniem tych uchwał przez zainteresowane Ministerstwa. Również nie należy dopuszczać do niszczenia tych drzew przez ich ociosywanie. Dopuszczalne jest jedynie oglawianie wierzb, które w ten sposób dostarczać mogą stale materjału opałowego i faszyny.

W razie, gdyby drzewa zostały już wycięte, należy odpowiednio zabezpieczyć cały dochód z materjału ściętego na obsadzenie ogołoconej drogi już w sezonie najbliższym. To samo stosować należy przy wyrębie drzew uschłych. We wszystkich wypadkach zamierzonego wyrębu należy stosownie do okólnika M R. P. z d 24 czerwca 1919 r. Nr. XIII — 4059 uzyskać na wyrąb pozwolenie M. R. P., które przed wydaniem tego pozwolenia zasięgnie opinji Ministerstwa Sztuki i Kultury.

Ponadto wskazane jest aby władze samorządne przed przystąpieniem do obsadzania dróg, zwracały się w drodze służbowej o wskazówki do konserwatorów, wchodzących w skład urzędników Województwa.

Zawiadamiając Pana o powyższem, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca Panu, aby treść przytoczonego wyżej okólnika podał do wiadomości Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów miast i wezwał przytem wpierw nazwanych do rozesłania tego okólnika podległym burmistrzom i wójtom.

Warszawa, d. 24 lipca 1920 r. (SP. 624/6).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

210.

Okólnik (277) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Głównego Komendanta Policji Państwowej i Komisarza Rządu na miasto stoł. Warszawę w sprawie poborów służbowych funkcjonarjuszów państwowych, wstępujących do wojska.

Na liczne zapytania w sprawie zapomóg dla urzędników i funkcjonarjuszów państwowych, wstępujących do armji ochotniczej, na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 21 lipca r. b. Nr. 63397/20 DB. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 12 lipca 1920 r. (Dz. Ustaw R. P. Nr. 57, poz. 352) zapewniło wszystkim funkcjonarjuszom i pracownikom państwowym, którzy zgłosili się do służby wojskowej, względnie ich rodzinom utrzymanie ich bytu materjalnego przez zastosowanie do nich wszystkich postanowień art. 7 Ustawy z d. 11 lipca 1919 r. (Dz. Praw P. P. Nr. 59, poz. 357).

Wydawanie zatem tym pracownikom jakichkolwiek zapomóg z tytułu wstąpienia ich do wojska jest bezwarunkowo niedopuszczalne.

Jedynie tylko w wypadkach, które zasługują na szczególne uwzględnienie, tak z powodu ciężkiej sytuacji materjalnej danego pracownika, jak i z uwagi na konieczność odpowiedniego do jego funkcji wojskowej wyekwipowania się, może być pracownikowi, wstępującemu do służby wojskowej, wypłacana zaliczka w wysokości jednomiesięcznych poborów służbowych ze wszystkiemi dodatkami, zwrotna najdalej w ciągu 6 miesięcy.

Podając powyższe do wiadomości i zastosowania, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca Panom cofnąć bezzwłocznie wszystkie wydane ewentualnie przez siebie zarządzenia sprzeczne, z niniejszym okólnikiem.

Warszawa, d. 24 lipca 1920 r. (OB. 1953/1).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(—) *J. Kuczyński.*

211.

Okólnik (279) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Szefów Sekcji i Naczelników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie zaliczek na płace.

W sprawie udzielania zaliczek na płacę urzędnikom i funkcjonarjuszom Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i podległych mu urzędów, postanawiam, co następuje:

I. Zasady ogólne.

1. Zaliczki na płace mogą być udzielane tylko w wyjątkowych wypadkach w razie rzeczywistej potrzeby na pokrycie takich nadzwyczajnych wydatków, które z płacy pracownika przy normalnem prowadzeniu gospodarstwa nie mogą być pokryte, w szczególności w razie choroby proszącego, choroby lub śmierci członka rodziny, do których utrzymania jest prawnie proszący obowiązany, zaspokojenie długów, powstałych bez winy proszącego, na sprawienie koniecznych ruchomości i w innych podobnych wypadkach, o ile proszący zasługuje na to ze względu na swe kwalifikacje, tudzież sumienność i gorliwość w wypełnianiu obowiązków służbowych.

2. Wysokość zaliczki nie może przekraczać dla urzędników czterech najniższych kategorji do VIII kategorji włącznie dwumiesięcznej płacy łącznie z dodatkami, a dla funkcjonarjuszów, nienależących do kategorji urzędników, jednomiesięcznej płacy łącznie z dodatkami.

O wysokości zaliczki w każdym poszczególnym wypadku rozstrzygać winna rzeczywista potrzeba i stan rodzinny pracownika.

3. Zaliczka może być udzielona tylko wtedy, gdy jest pewność, że zostanie ściągniętą z płacy pracownika. Nie należy zatem udzielać zaliczek, gdy pensja jest tak obciążona potrąceniami, że przez potrącenia z tytułu zaliczki byłoby utrudnione odpowiednie stanowi utrzymanie pracownika.

4. Jednemu pracownikowi może być udzielona zaliczka tylko raz w ciągu roku kalendarzowego w każdym razie przed ostateczną spłatą jednej zaliczki nie może być udzielona druga.

5. Zaliczka w wysokości jednomiesięcznej płacy musi być potrącona z płacy pracownika w 6-ciu równych bezpośrednio po sobie następujących ratach miesięcznych, licząc od pierwszego dnia miesiąca, następującego po udzieleniu zaliczki. Zaliczka zaś przewyższająca jednomiesięczną płacę, najpóźniej w 12-tu takichże ratach.

II. Kompetencja.

6. Wedle powyższych zasad zaliczki na płace urzędnikom i funkcjonarjuszom Starostw i Województw do VIII kategorji włącznie wydają Wojewodowie we własnej kompetencji, powyżej zaś VIII kategorji za każdorazowem upoważnieniem Ministerstwa.

7. Komisarz Rządu na miasto Warszawę wydaje zaliczki urzędnikom i funkcjonarjuszom swego urzędu w tych samych granicach, co Wojewoda (patrz wyżej art. 6).

8 Ministerstwu Spraw Wewnętrznych zastrzega się prawo udzielania zaliczek:

a) jeżeli musiałby być przekroczony odnośny kredyt budżetowy (w tym wypadku musi być wyjednany w Min. Skarbu dodatkowy kredyt);
b) gdy chodzi o udzielenie większych niż wyżej określonych kwot lub o dłuższy termin spłaty (za zgodą Min. Skarbu);
c) jeżeli zaliczka ma być udzielona drugi raz w tym samym roku lub przed ostateczną spłatu innej zaliczki;
d) dla urzędników, nie zaliczonych do 4 najniższych kategorji płac (do VIII kategorji włącznie) we wszystkich wypadkach).

III. Księgowanie zaliczek.

9. Zaliczki w bieżącym okresie budżetotowym wypłacać należy z nowowprowadzonej pozycji 5 § 2 budżetu („Zaliczki na płace"), której wysokość Ministerstwo Skarbu ustaliło, jak następuje:

W dziale II (Województwa i Komisarjat Rządu na m. stoł. Warszawę) oraz w dziale III (Starostwa) do dyspozycji Wojewodów (ewent. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę) w Województwach:

A. Warszawskiem:
a) Urząd Wojewódzki . . . Mk. 20.000;
b) Starostwa . . . . „ 96.000.

B. Lubelskiem:
a) Urząd Wojewódzki . . . Mk. 20.000;
b) Starostwa . . . . „ 79.000.

C. Łódzkiem:
a) Urząd Wojewódzki . . . Mk. 20.000;
b) Starostwa . . . . „ 60.200.

D. Kieleckiem:
a) Urząd Wojewódzki . . . Mk. 20.000;
b) Starostwa . . . . „ 65.700.

E. Białostockiem:
a) Urząd Wojewódzki . . . Mk. 20.000;
b) Starostwa . . . . „ 51.100.

F. Komisarjacie Rządu na m. st. Warszawę do dyspozycji Komisarza w Centralnej Kasie *Państwowej* . . . . Mk. 54.000.

Uwaga. Sprawę ewentualnego podziału przyznanego dla Starosty kredytu pomiędzy poszczególne Starostwa pozostawia się do uznania Pp. Wojewodów.

10. Zwrot zaliczek należy zarachować na nowootwarte §§ dochodów p. t. „Zwrot zaliczek na płace", a mianowicie:

w Dziale II — § 1.
„ III — § 2.

11. Wojewodowie oraz Komisarz Rządu na m. st. Warszawę mają prowadzić kontrolę wydawanych zaliczek i przedkładać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych najpóźniej do dnia 10 po upływie każdego kwartału wykaz wedle załączonego wzoru.

12. Przepisy niniejszego okólnika będą stosowane również przy udzielaniu zaliczek Urzędnikom Zarządu Centralnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Uzupełniający okólnik wewnętrzny będzie niebawem wydany.

Warszawa, d. 26 lipca 1920 r. (OB. 1483/2).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

212.

Okólnik (280) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie i Generalnego Delegata Rządu we Lwowie oraz do wiadomości Ministerstwa w b. Dzielnicy Pruskiej w sprawie zaopatrywania się w wizy konsulatów cudzoziemskich przy wyjeździe zagranicę.

Zdarza się bardzo często, że osoby, wyjeżdżające z kraju, zwłasza robotnicy, nie posiadają wiz odnośnych Konsulatów Państw cudzoziemskich, przez które przejeżdżają lub do których wjeżdżają i wskutek tego Państwa te nie wpuszczają je na swoje terytorjum, co powoduje duże straty materjalne dla tych osób.

Wobec powyższego poleca się Panom niezwłocznie umieszczenie we wszystkich urzędach,

wydających paszporta zagraniczne, następującego obwieszczenia:

„Podaje się do wiadomości, że wszyscy, udający się zagranicę, powinni po otrzymaniu paszportu zaopatrzyć go w wizy Konsulatów tych Państw cudzoziemskich, do których jadą, jak również przez które będą przejeżdżali. Bez tych wiz Państwa cudzoziemskie nie wpuszczają podróżujących na swoje terytorjum, co naraza ich na straty pieniężne i na cofnięcie się z granicy".

Jednocześnie podaje się do wiadomości Panów, że wizy na wjazd na ter. pleb. Olsztyńskie udzielane są obecnie bezpłatnie.

Warszawa, d. 25 lipca 1920 r. (BB. 86/167).

Kierownik Minist. Spraw Wewnętrznych
(--) *J. Kuczyński.*

213.

Okólnik (281) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę oraz Prezesa Wzajemnych Ubezpieczeń Budowli od Ognia w sprawie legitymacji dla urzędników niestabilizowanych (nieetatowych).

Licząc się z potrzebami doby obecnej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa za możliwe zaopatrzenie nieetatowych (niestabilizowanych) urzędników, którzy w myśl okólnika Prezydjum Rady Ministrów z d. 11 grudnia 1919 r. Nr. 14824/19 nie mają prawa do posiadania legitymacji urzędniczej według wzoru, ustalonego dla urzędników etatowych—w specjalne zaświadczenia, zastępujące legitymacje.

Zaświadczenia te, stwierdzające urzędowy charakter służbowy nieetatowego funkcjonarjusza państwowego, mogą być wydawane podwładnemu personelowi przez właściwych kierowników urzędu.

Zaswiadczenia winny być oznaczone numerem dziennika, wciągane w celach ewidencyjnych do specjalnej kontroli i wydawane za pokwitowaniem w tejże kontroli, a w razie ustąpienia urzędnika ze służby niezwłocznie wycofywane.

Na wydawanych zaświadczeniach legitymacyjnych należy o ile możności naklejać fotografję okaziciela, opatrując ją pieczęcią urzędu w ten sposób, by część pieczęci przechodziła z fotografji na blankiet dokumentu.

Zaświadczenie musi być bezwzglednie zaopatrzone we własnoręczny podpis okaziciela.

Zgodnie z powyższemi zaświadczenie legitymacyjne winno mieć brzmienie następujące:

Nr. ....

ZAŚWIADCZENIE
(ważne do dnia 31 grudnia 1920 r.).

.... Urząd Wojewódzki (Starostwo ...., Komisarjat ....) stwierdza, że okaziciel niniejszego (imię i nazwisko) jest p. o. (referenta, funkcjonarjusza kancelaryjnego urzędnika .... stopnia służbowego (w tymże Urzędzie) Starostwie, Komisarjacie).

.................., dnia .... 19.....r.
(Miejsce wydania).

(Pieczęć Urzędu). (Tytuł i podpis Kierownika Urzędu).

Podpis okaziciela ....

Warszawa, d. 26 lipca 1920 r. (OP. 6882/3).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

214.

Okólnik (287) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie udziału notarjuszy i organów Minist. Sprawiedl. w poborze podatku od przyrostu wartości własności nieruchomej.

Niniejszym poleca się podać do wiadomości Przewodniczących Wydziałów Powiatowych oraz Magistratów miast, wydzielonych z powiatów, co następuje:

Niektóre Powiatowe Związki Komunalne oraz miasta, wydzielone z powiatów, wprowadziły na mocy statutów, uchwalonych przez odnośne organy komunalne, podatek od przyrostu wartości własności nieruchomej. Statuty powyższe, opracowane według statutu wzorowego, przesłanego organom Związków Komunalnych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uzyskały zatwierdzenie władzy nadzorczej.

Stosowanie w praktyce § 10 wzorowego statutu, który to paragraf dotyczy udziału notarjuszy i pisarzy hipotecznych w wymiarze powyższego podatku, natrafiło na pewne trudności ze strony organów wymiaru sprawiedliwości. Organy te, uważając, że postanowienia wspomnianego paragrafu nie mają należytego oparcia w ustawach obowiązujących, zwróciły się do Ministerstwa Sprawiedliwości z prośbą o odpowiednie dyrek-

tywy. Ministerstwo Sprawiedliwości stanęło na stanowisku, że udział notarjuszy i pisarzy hipotecznych w wymiarze powyższego podatku komunalnego może być postanowiony jedynie w drodze ustawowej. Ponieważ jednak zupełne uchylenie się organów wymiaru sprawiedliwości od wykonywania czynności, związanych z poborem omawianego podatku, utrudniłoby w wysokim stopniu organom Związków samorządnych korzystanie z legalnych źródeł dochodowych, przeto Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i z Ministerstwem Skarbu okólnikiem do Prezesów Sądów Okręgowych w okręgach Sądów Apelacyjnych w Warszawie i Lublinie z dnia 17 maja 1920 r. Nr. 12997/20 zadecydowało następujące prowizoryczne załatwienie sprawy do czasu ostatecznego uregulowania jej przez odpowiednią ustawę:

Notarjusze, urzędujący przy wydziałach hipotecznych powiatowych w tych powiatach oraz miastach, wydzielonych z powiatów, które wprowadziły na swoim terenie podatek od przyrostu wartości nieruchomości na mocy statutów, należycie zatwierdzonych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, będą przesyłali właściwemu Wydziałowi Sejmiku lub Magistratowi w stałych odstępach czasu, a co najmniej raz na miesiąc, najpóźniej w 5 tym dniu następnego miesiąca następujące dane, dotyczące sporządzonych przez nich w ubiegłym miesiącu aktów zbycia nieruchomości, położonych w granicach danego Związku Komunalnego oznaczenie nieruchomości, imię i nazwisko zbywcy i nabywcy, miejsca ich zamieszkania, cenę sprzedaży obecnej oraz cenę ostatniej tranzakcji poprzedniej, konieczną do ustalenia sumy przyrostu wartości. Ten sam obowiązek ciąży na notarjuszach, urzędujących przy wydziałach hipotecznych Sądów Okręgowych w stosunku do aktów, dotyczących nieruchomości, położonych w okręgu, na który się rozciąga właściwość danego wydziału hipotecznego, na pisarzach hipotecznych w stosunku do rozpoznawanych przez dany wydział hipoteczny aktów, o ile te sporządzone są zagranicą lub u notarjuszy, urzędujących po za okręgiem właściwego wydziału hipotecznego okręgowego oraz na sędziach pokoju w wypadkach, przewidzianych art. 256 Ust. o Not.

Z powyższego wynika, że § 10 wzorowego statutu o podatku od przyrostu wartości własności nieruchomej nie może być narazie przynajmniej w całości stosowany i należy wobec tego odpowiadające mu paragrafy w obowiązujących statutach komunalnych zmodyfikować zgodnie ze wspomnianym okólnikiem Ministerstwa Sprawiedliwości w drodze odpowiednich uchwał Sejmików Powiatowych, wzgl. Rad Miejskich. Uchwały takie winny być przesłane władzy nadzorczej do zatwierdzenia.

Jednocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że zawarte w statutach o podatku od przyrostu wartości nieruchomości przepisy o karach pieniężnych i karze więzienia za wykroczenia przeciw postanowieniom tych statutów należy zmienić w myśl okólnika (833) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 grudnia 1919 r. Nr. SF. 2259/1 (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. z dnia 6 kwietnia 1920 r. Nr. 6, poz. 853), ustalającego zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Sprawiedliwości i władz sądowych postępowanie przy egzekucji podatków.

Warszawa, d. 2 sierpnia 1920 r. (SF. 988/2).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

215.

Okólnik (288) Ministra Spraw Wewnętrznych do Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Głównej Komendy Policji oraz Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę w przedmiocie dokonywania wypłat przez odnośne Kasy Skarbowe na rachunek Kas ewakuowanych.

Poniżej zamieszczony okólnik Ministerstwa Skarbu podaje się do wiadomości i odpowiedniego pouczenia podwładnych Urzędów.

Warszawa, d. 2sierpnia 1920 r. (OB. 2023/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

Do wszystkich Kas Skarbowych.

W związku z reskryptem Ministerstwa Skarbu z d. 27 lipca 1920 r. L. 64621/20 co do wydawania przez Izby Skarbowe zarządzeń na wypadek ewakuacji zagrożonych przez inwazję nieprzyjacielską urzędów i Kas Skarbowych poleca się Kasom Skarbowym:

1) w razie zarządzenia przez Izbę Skarbową przymusowej (ostatecznej) ewakuacji odnośnej Kasy Skarbowej natychmiast zamknąć wszystkie otwarte w tej Kasie kredyty;

2) wypłatę miesięcznych poborów ewakuowanym cywilnym funkcjonarjuszom państwowym uskuteczniać na podstawie asygnacji właściwych dla kasy nowej siedziby urzędu ewakuowanego władz resortowych, które przed asygnowaniem poświadczają przedłożone im podpisane przez ewakuowane urzędy listy płacy. Wynikające z tego tytułu wypłaty Kasy Skarbowe zarachowywują na sumy obrotowe, zaś każdego dnia po zamknięciu Kasy sporządzają wykazy dokonanych w powyższy sposób wypłat i przedkładają je właściwej Izbie Skarbowej;

3) żadne wypłaty z niewyczerpanych kredytów, zamknięte zgodnie z punktem 1, nie mogą być uskuteczniane bez upoważnienia Ministerstwa Skarbu. Całkowite lub częściowe uruchomienie wzmiankowanych kredytów następuje na wniosek i odpowiedzialność odnośnych władz centralnych;

4) listami płacy, wymienionymi w punkcie 2, objęte być winny również pobory funkcjonarjuszy państwowych, pozostających przejściowo poza nową siedzibą ewakuowanego urzędu. Pobory te przesyłane będą uprawnionym pocztą do miejsc ich chwilowego pobytu.

Warszawa, d. 28 lipca 1920 r. (L. 64666/20).

w zastępstwie
(—) *Zaczek.*

216.

Okólnik (289) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Głównego Komendanta Policji Państwowej oraz Komisarza Rządu na m. stoł. Warszawę w sprawie poborów służbowych dla urzędników i funkcjonarjuszów państwowych na obszarze Państwa, objętym ewakuacją.

Poniżej zamieszczony okólnik Min. Skarbu podaje się w ślad za tut. Nr. Ewa 26/2 z dnia 23 lipca r. b. do wiadomości i zastosowania się.

Warszawa, d. 2 sierpnia 1920 r. (OB. 1964/2).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

Do wszystkich Pp. Dyrektorów Izb Skarbowych i Prezydjum Dyrekcji Skarbu we Lwowie.

Uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 lipca r. b., załączoną w odpisie, ustalono zasady w sprawie wypłacania poborów służbowych, djet i t. p. dla urzędników i funkcjonarjuszy państwowych na obszarze Państwa, objętym ewakuacją.

Wydatki na zasiłek uchodźcy (p. 2 uchwały) oraz na djety (p. 3 i 4 uchwały) zarachowywać należy na nowowprowadzoną do budżetu Ministerstwa Skarbu pozycję p. t. „Ewakuacja urzędów państwowych". Pozycja ta w budżecie b. zaboru rosyjskiego stanowi poz. 14, § 9, działu I, w budżecie b. zaboru austrjackiego poz. 1, tytułu 13, działu 18. Wydatki winny być uskutecznione na zasadzie asygnacji resortowych władz i urzędów, posiadających prawo dysponowania kredytami (władz asygnujących). W nowej czasowej siedzibie urzędu ewakuowanego wspomniane należności asygnować ma właściwa dla danej kasy władza resortowa.

Za pas ściśle wojenny w rozumieniu p. 4 uchwały Rady Ministrów uważa się strefę operacyjną, zaś za pas następny strefę etapową w odcinku, przeznaczonym do ewakuacji. Rozgraniczenie strefy operacyjnej od etapowej przeprowadza Naczelne Dowództwo stosownie do przebiegu linji bojowej. O każdorazowem rozgraniczeniu tych stref zawiadamiać będzie interesowane władze właściwy Wojewoda, względnie Generalny Delegat Rządu na podstawie informacji odnośnych dowództw frontowych.

O powyższem zawiadamia się jednocześnie bezpośrednio Kasy Skarbowe.

Warszawa, d. 26 lipca 1920 r. (L. 64037/20 DB).

W zastępstwie
(—) *Minkowski.*

217.

Okólnik (297) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Prezesa Wzajemnych Ubezpieczeń Budowli od Ognia oraz Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie zachowania się urzędników państwowych na terytorjach, zajętych przez nieprzyjaciela.

Rada Ministrów na nadzwyczajnem posiedzeniu w dniu 8 b. m. uchwaliła:

1) wyrazić opinię i podać do wiadomości urzędników, że urzędnicy państwowi nie mogą współdziałać na terenach, zajętych przez nieprzyjaciela, z władzami obcemi;
2) że urzędnicy państwowi na terenach, zajętych przez nieprzyciela, oddać się mają do dyspozycji władz samorządowych;

O tem zawiadamiam wskutek pisma Prezydjum Rady Ministrów z dnia 9 b. m. Nr. 14073 celem dalszego zarządzenia.

Warszawa, d. 10 sierpnia 1920 r. (OP. 4553/1).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

218.

Okólnik (298) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Delegata Rządu we Lwowie w sprawie zniesienia kredytowania.

Poniżej zamieszczony okólnik Min. Poczt i Telegrafów podaje się do wiadomości i wydania odnośnych zarządzeń podwładnym sobie Urzędom.

Warszawa, d. 11 sierpnia 1920 r. (OB. 2043/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

Do wszystkich Dyrekcji Poczt i Telegrafów Departamentu Poczt i Telegrafów w Poznaniu.

Ze sprawozdań wszystkich Dyrekcji Poczt i Telegrafów wynika, że wiele władz i urzędów, podlegających Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, korzysta z kredytowania należytości telegraficznych, opierając się na rozporządzeniu Ministerstwa Poczt i Telegrafów Nr. 7220/289/VIII z dnia 4 marca 1920 r.

Powodem wydania powyższego zarządzenia był brak zasiłków pieniężnych dla poszczególnych władz i urzędów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Ponieważ obecnie warunek ten nie może być uwzględniony, wzywa się wszystkie Dyrekcje, aby w porozumieniu się z dotyczącemi władzami zniosły jaknajrychlej to kredytowanie i zastosowały się ściśle do przepisów art. 2 tut rozporządzenia z d. 5 września 1919 r. Nr. 25950/1306/4 (Dz. Urz. Nr. 14, Dz. P. P. Nr. 78).

Tylko sama władza centralna Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie może i nadal korzystać z kredytowania.

Warszawa, d. 31 lipca 1920 r. (Nr. 20141/1813/4).

Za Ministra Poczt i Telegrafów
(—) *Dobrowolski.*

219.

Okólnik (299) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji i Naczelników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie przejazdów ulgowych kolejami żelaznemi pracowników nieetatowych.

Wobec powstałych wątpliwości co do stosowania art. 2 Przepisów o przejazdach ulgowych pracowników państwowych kolejami żelaznemi (Monitor Polski z d. 3 lipca 1920 r. Nr. 147) wyjaśnia się, że pod nazwą „*etatowych* urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych“ rozumieć należy przy stosowaniu cytowanych przepisów do personelu administracji politycznej — wszystkich tych funkcjonarjuszów, którzy pobierają wynagrodzenie z § 1 budżetu wydatków (płace etatowe), bez względu na to, czy dany funkcjonarjusz jest urzędnikiem, mianowanym definitywnie, czy prowizorycznie.

Do wszystkich pozostałych funkcjonarjuszy, płatnych z budżetu Ministerstwa Wewnętrznych, stosuje się wyłącznie ust. 2 art. rzeczonych przepisów.

Warszawa, d. 12 sierpnia 1920 r. (OP. 4356/3).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

220.

Okólnik (300) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Głównej Komendy Policji Państwowej oraz Komisarza Rządu na miasto stoł. Warszawę w sprawie wypłaty należności pracownikom państwowym w razie zarządzenia ewakuacji.

Poniżej zamieszczony okólnik Min. Skarbu podaje się do wiadomości i użytku służbowego.

Warszawa, d. 12 sierpnia 1920 r. (OB. 2117/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *Dunikowski.*

Do Kancelarji Cywilnej Naczelnika Państwa, Biura Sejmu Ustawodawczego, Najwyższej Izby Kontroli Państwa, Prezydjum Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw, Głównego Urzędu Likwidacyjnego, Głównego Urzędu Ziemskiego oraz Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Ministerstwo Skarbu poleciło Kasom Skarbowym wypłacać należności, określone w Instrukcji Centralnej Komisji Ewakuacyjnej w sprawie regulowania poborów i djet ewakuowanych funkcjonarjuszów państwowych, po przedstawieniu Kasie przez władze lub urząd, zarządzający wypłatę, pisemnego polecenia ewakuacji, wystawionego przez Szefa odnośnej władzy centralnej (Ministra, Prezesa), o ile chodzi o władze i urzędy w Warszawie, na prowincji natomiast na terenie wojennym, pisemnego rozkazu ewakuacyjnego dowództwa frontu, względnie armji lub dowództwa okręgu etapowego, zaś poza tym obszarem Wojewoda, względnie Starosta, przedstawi Kasie polecenie ewakuacji Ministerstwa Spraw Wojskowych lub odnośnego D. O. G., pozostałe zaś władze zawiadomienie Wojewody lub Starosty.

Zasiłek uchodźczy, przewidziany w punk. c) wspomnianej Instrukcji, może być wypłacony po przedłożeniu poświadczenia Szefa odnośnego urzędu.

Warszawa, d. 10 sierpnia 1920 r. Nr. L. 65777/20).

W zastępstwie
(—) *Minkowski.*

221.

Okólnik (302) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu na Małopolskę i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę w sprawie wydawania paszportów zagranicznych mężczyznom w wieku od lat 18 do 40 włącznie.

Wobec nieporumień, mogących zajść przy interpretacji okólników Nr. 193 i 200 niniejszem wyjaśnia się, że okólnik Nr. 200 był wydany celem specjalnego powiadomienia Pana o wstrzymaniu przez władze wojskowe wydawania zezwoleń w myśl okólnika Nr. 193 na wyjazd zagranicę mężczyznom, urodzonym w r. 1895 i 1902.

Jednakże okólnik ten (Nr. 200) w niczem nie zmienia przepisów okólnika Nr. 193, jako szerszego i wobec tego poleca się jeszcze raz ściśle stosować okólnik Nr. 193 przy wydawaniu paszportów, względnie przepustek granicznych, wogóle mężczyznom od lat 18 do 40 włącznie.

Załącza się wzory zezwoleń i zaświadczeń, wydawanych przez Powiatowe Komendy Uzupełnień na otrzymanie paszportów zagranicznych i przepustek granicznych (załączniki Nr. 1, 2 i 3).

Warszawa d 15 sierpnia 1920 r. (BB. 86/57).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *J. Kuczyński.*

222.

Okólnik (303) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, Głównego Komendanta Policji Państwowej i Komisarza Rządu na miasto stoł. Warszawę w sprawie chwilowego wstrzymania ruchu emigracyjnego i ograniczenia w wydawaniu paszportów zagranicznych.

Niniejszym podaję do wiadomości i odnośnych zarządzeń, że w obecnej chwili wyjazd emigrantów do Stanów Zjednoczonych wobec niemożności otrzymania wizy amerykańskiej — jest niemożliwy.

Wobec tego poleca się wstrzymać aż do odwołania wydawanie paszportów zagranicznych emigrantom.

Jednocześnie poleca się aż do odwołania ograniczyć do minimum wydawanie paszportów zagranicznych, udzielając takowe jedynie w wypadkach szczególnej wagi, w sprawach komunalnych, społecznych i poważnych przemysłowo-handlowych, pozbawionych cech paskarstwa.

Za nieoględne wydawanie paszportów zagranicznych osobom, nie uprawnionym do tego lub jadącym zagranicę w celach prywatnych, czynię odpowiedzialną odnośną władzę.

Warszawa, d. 15 sierpnia 1920 r. (BB. 649/41).

Minister Spraw Wewnętrznych
w zastępstwie
(—) *J. Kuczyński.*

223.

Okólnik (304) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji, Naczelników Wydziałów i wszystkich urzędników Centralnego Zarządu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie powołania Komisji Weryfikacyjnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Na zasadzie art. 19 Ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. Ustaw poz. 429) oraz art. 1, 3 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z d, 5 sierpnia 1920 r. (Dz. Ustaw poz. 521) powołuję niniejszem Komisję Weryfikacyjną przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w składzie następującym:

Przewodniczący — P. Podsekretarz Stanu Dr. Juljusz Dunikowski.

Członkowie:

Pp. Szefowie Sekcji:

Dr. Stefan Iszkowski.
Konstanty Lenc.
Stefan Urbanowicz

Przewodniczącego zastępować będzie członek Komisji Szef Sekcji Dr. Iszkowski.

Zastępcy członków:

Pp. Naczelnicy Wydziałów:

Stefan Dobrowolski.
Bolesław Kozłowski.
Adolf Rappé.

Na Referentów wyznaczam:

Radcę Ministerjalnego Dr. Czesława Pawlikowskiego.

Starsz. Referenta Stanisława Rogowskiego.

Starszego Referenta Leona Rostkowskiego.

Na Protokulantów powołuję:

Refer. Stanisława Pogorzelskiego.

P. o. Referenta Władysława Domańskiego.

Warszawa, d. 17 sierpnia 1920 r. (OP. 4639/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

224.

Okólnik (306) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów w sprawie okólników, wydawanych przez Wojewodów.

Zauważono, że okólniki, wydawane przez Pp. Wojewodów, nastręczają nieraz poważne wątpliwości co do właściwego stosowania, względnie wykładni przepisów ustawowych, stanowiących przedmiot tych okólników. W następstwie tego może się zdarzyć, że w dwóch Województwach będą obowiązywały różne pomiędzy sobą okólniki, jakkolwiek treść obydwóch dotyczy jednej i tej samej materji.

Celem uniknięcia takiej ewentualności zechcą Pp. Wojewodowie wstrzymać się od wydawania okólników, pozostających w bezpośrednim związku z ogłaszanemi ustawami, aż do chwili ukazania się do nich przepisów wykonawczych.

Jednakże w tych wypadkach, kiedy Pp. Wojewodowie wydanie tego rodzaju okólnika z pewnych ważnych powodów uważaliby za konieczne przed wydaniem wspomnianych przepisów wykonawczych, jak również w tych wypadkach, kiedy uważaliby za wskazane wyjaśnić w drodze okólnika pewien przepis prawny (ewentualnie ustawę), nastręczający wątpliwości w praktycznem zastosowaniu, przedkładali projekty rzeczonych okólników przed ich ogłoszeniem Ministerstwu Spraw Wewnętrznych celem uprzedniego przejrzenia.

Powyższe nie zwalnia oczywiście Pp. Wojewodów od obowiązku, włożonego na nich okólnikiem Nr. 54 z d. 16 lutego r. b. Nr. AO. 661/1, z mocy którego wszystkie okólniki, wydawane przez Pp. Wojewodów, winny być przesyłane Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do wiadomości.

Warszawa, d. 18 sierpnia 1920 r. (AO. 1755/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

225.

Okólnik (308) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji, Naczelników i Kierowników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie potwierdzania odbioru pism.

Zauważonem zostało niejednokrotnie, że pracownicy państwowi przy odbiorze pism urzędowych, potwierdzając ich odbiór w księgach doręczeń, podpisują się niewyraźnie, a najczęściej zamiast podpisu kładą tylko jedną z liter początkowych swego nazwiska.

W ten sposób udaremnia się cel doręczenia za pomocą książki doręczeń, ponieważ, jak to codzienna praktyka wykazuje, w razie zagubienia aktu, nie można stwierdzić, kto ten akt odebrał, gdyż odbiór aktu w książce doręczeń potwierdzony jest jakimś nieczytelnym skrótem lub zygzakiem.

Wobec powyższego polecam pouczyć pracowników Wydziału, aby stwierdzali odbiór doręczanych im pism przez zamieszczenie pełnego i czytelnego nazwiska.

Zarazem należy zwrócić uwagę pracownikom, aby ważniejsze pisma były wysyłane za pośrednictwem woźnych, a nie gońców.

Warszawa, d. 18 sierpnia 1920 r. (Pr. 1541/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

226.

Okólnik (309) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie i do Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie listów i przesyłek zagranicznych.

Główny Urząd Likwidacyjny zgłasza, że jego przedstawicielstwo w Wiedniu otrzymuje coraz częściej od Urzędów Państwowych pisma nieopłacane i z tego tytułu uiszczać znaczne grzywny, co powoduje bezpośrednio dla Głównego Urzędu Likwidacyjnego, a pośrednio dla Skarbu Państwa znaczne ciężary. Mając na uwadze postanowienia art. 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów w sprawie zniesienia wolności od opłat pocztowych, telegraficznych i telefonicznych od dnia 1 listopada 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 78, poz. 442), Ministerstwo Spraw Wewnętrz-

nych poleca wydać zarządzenie, aby na przyszłość wszystkie listy i przesyłki zagraniczne wogóle, a do przedstawicielstwa Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Wiedniu w szczególności były bezwarunkowo należycie przy wysyłce opłacane.

Urzędy, niestosujące się do tych przepisów, będą musiały zwracać powstałe z tego powodu koszty.

Warszawa, d. 18 sierpnia 1920 r. (AO. 1767/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

227.

Okólnik (310) Ministra Spraw Wewnętrznych do Generalnego Delegata Rządu we Lwowie i wszystkich Wojewodów w sprawie wypłat emerytur oraz pensji wdowich i sierocych na wypadek ewakuacji b. Kongresówki.

Poniżej zamieszczone okolniki Min. Skarbu podaje się do wiadomości.

Warszawa, d. 19 sierpnia 1920 r. (OP. 4614/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

Do wszystkich Dyrektorów Izb Skarbowych.

W miejscowościach zagrożonych należy emerytury cywilnym funkcjonarjuszom państwowym, kolejowym, nauczycielom szkół powszechnych, średnich i wyższych, księżom, emerytom, pensje wdowie i sieroce wyplacić za trzy następne miesiące, Miejscowości zagrożone ustali Dyrektor Izby w porozumieniu z Wojewodą.

Warszawa, d. 12 sierpnia 1920 r. (Nr. 65538/20).

Ministerstwo Skarbu.

Do Prezydjum Dyrekcji Skarbu we Lwowie.

W miejscowościash zagrożonych należy emerytury oraz pensje wdowie i sieroce wypłacić za trzy następne miesiące. Miejscowości zagrożone ustali Prezydjum w porozumieniu z Generalnym Delegatem Rządu.

O ile wskutek rozporządzenia z d. 21 lipca 1920 r. L. 63021/20 wyplacono w pewnych miejscowościach wspomniane należności za dwa miesiące, należy w miarę możności wypłacić je dodatkowo za miesiąc dalszy.

Warszawa, d. 12 sierpnia 1920 r.

W zastępstwie
(—) *Zaczek.*

228.

Okólnik (312) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji, Naczelników i Kierowników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie podziału aprobaty w M. S. Wewn.

W związku z utworzeniem dwóch etatów Podsekretarzy Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych zarządzam, zmieniając postanowienie okólnika Nr. 97 z d. 20 marca r. b. Nr. Pr. 253/3, co następuje:

Do aprobaty P. Podsekretarza Stanu Józefa Kuczyńskiego należy przedkładać sprawy, wchodzące w zakres Sekcji II i III, tudzież Głównej Komendy Policji Państwowej.

Do aprobaty P. Podsekretarza Stanu D ra Juljusza Dunikowskiego należy przedkładać sprawy, wchodzące w zakres działania Sekcji I i IV.

Zarządzenie, zawarte w okólniku Nr. 308 z d. 21 maja 1919 r., odnośnie do upoważnienia Szefów Sekcji, względnie Naczelników Wydziałów do aprobaty załatwień, wyszczególnionych w ust. 6-tym, wzgl. 8-ym powyższego okólnika, zachowuje nadal moc obowiązującą.

Warszawa, d. 19 sierpnia 1920 r. (Pr. 253/3).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

229.

Okólnik (313) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji, Wojewodów, Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Głównego Komendanta Policji w sprawie Oddziału Naczelnej Kontroli Wojskowej.

W celu wszechstronnego przeprowadzenia kontroli wszystkich dziedzin administracji wojskowej oraz usunięcia spostrzeżonych wad i braków, a także doraźnego ukarania winnych za rozmaite przekroczenia służbowe i etyczne został ustanowiony Oddział Naczelnej Kontroli Wojskowej

z daleko idącemi pełnomocnictwami pod kierownictwem Generała-Podporucznika Wroczyńskiego.

Wszelkie wiarogodne wiadomości i dane jakoteż skargi i zażalenia z materjałem faktycznym należy kierować wprost do Oddziału Naczelnej Kontroli Wojskowej ul. Mazowiecka Nr. 1, pałac Kronenberga.

Warszawa, d. 20 sierpnia 1920 r. (Pr. 1675/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

230.

Okólnik (315) Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji, Naczelników i Kierowników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie reorganizacji władz centralnych.

Załączoną w odpisie uchwałę Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia r. b. w sprawie reorganizacji władz centralnych, podaję do wiadomości i zastosowania z tem, że delegatem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w myśl ustawy lit. d) powyższej uchwały został wyznaczony tymczasowo Naczelnik Wydziału Prezydjalnego Bolesław Kozłowski.

Warszawa, d. 23 sierpnia 1920 r. (Pr. 1684/1).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

WYCIĄG

z protokółu 66-go posiedzenia Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, odbytego d. 9 sierpnia 1920 r.

Punkt 2.

Rada Ministrów uchwaliła:

a) wszelkie sprawy, dotyczące organizacji podległych sobie władz i urzędów, mają Ministrowie przedkładać uprzednio Prezydjum Rady Ministrów do decyzji;

b) wstrzymuje się nadal wszelkie awanse i nominacje;

c) znosi się odbywanie konferencji międzyministerjalnych z wyjątkiem tych, których przedmiot stanowią konkretne, pisemnie opracowane i przed konferencją rozesłane wnioski;

d) każdy Minister wyznacza urzędnika najlepiej obznajmionego z organizacją i tokiem urzędowania w danem Ministerstwie celem stałego porozumiewania się z delegatem Prezydjum Rady Ministrów.

231.

Okólnik (317) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie i Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie rejestracji emerytur b. funkcjonarjuszów.

Na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego z d. 15 lipca 1920 r. w przedmiocie przedłużenia terminu, wyznaczonego rozporządzeniem, ogłoszonem w Monitorze Polskim Nr. 145 i 146 r. 1920, a dotyczącego składania przez osoby uprawnione kwestjonarjuszów celem rejestracji emerytur i wszelkich pretensji, wynikających ze stosunków służbowych b. funkcjonarjuszów cywilnych instytucji rządowych, samorządowych i publicznych b. Królestwa Polskiego i b. Cesarstwa Rosyjskiego, polaków oraz wdów i sierot, po nich pozostałych, Rada Ministrów na posiedzeniu z dnia 26 sierpnia uchwaliła termin składania kwestjonarjuszów, wskazany w art. 8 powyższego rozporządzenia, przedłużyć *do d. 15 września 1920 r.*

Zanim rzeczona uchwała zostanie ogłoszona w Monitorze Polskim, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, zawiadamiając Pana o powyższem, poleca jednocześnie podać powyższą uchwałę Rady Ministrów do wiadomości podległych Panu Starostów.

Warszawa, d. 24 sierpnia 1920 r. (AO. 978/7).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

232.

Okólnik (319) Ministra Spraw Wewnętrznych do wszystkich Wojewodów, Komisarza Rządu i Generalnego Delegata Rządu we Lwowie w sprawie wizy na paszportach.

Podaje się do wiadomości Pana, że od dnia 1 września r. b. na wyjazd do Niemiec, Węgier i Finlandji wiza Ministerstwa Spraw Zagranicznych jest zbyteczną i że w stosunku do krajów wyżej wymienionych obowiązują te same przepisy paszportowe co i do innych krajów ościennych.

Warszawa, d. 25 sierpnia 1920 r. (BB. 86/188).

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Skulski.*

Obwieszczenia o rejestracji stowarzyszeń.

233.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 17 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 4278 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 223 stowarzyszenie pod nazwą „Związek byłych Urzędników i Pracowników ewakuowanych instytucji państwowych i społecznych b. Królestwa Kongresowego".

234.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 17 kwietnia 1920 r. Nr. B. S. 1886 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 224 stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Obrony Wierzycieli Hypotecznych i innych" w Warszawie.

235.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16 kwietnia 1920 r. Nr B. S. 1454 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 225 stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie lokatorów" w m. Turku.

236.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 2868 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 226 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej" w Dąbrowie, pow. Opoczyńskiego.

237.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 2415 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 227 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej" we wsi Kalino, gm. Wiskitno, pow. Łódzkiego.

238.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 5971 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 228 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości Miejskich w Państwie Polskiem".

239.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 6648 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 229 stowarzyszenie pod nazwą „Zjednoczenie Polaków wyzn. Mojż. wszystkich ziem polskich".

240.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 9 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 5894 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 230 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej" w Sladkowie Górnym, gminy Rogozno, pow. Łęczyckiego.

241.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 kwietnia 1920 r. Nr. B. S. 1553 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 231 stowarzyszenie pod nazwą „Komitet Gruziński w Polsce" z siedzibą w Warszawie.

242.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 1763 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków. Nr. 232 stowarzyszenie pod nazwą „Unitas" we Włocławku.

243.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 kwietnia 1920 r. Nr. B. S 1464 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 233 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Oświatowe „Promień" w Godziwoju, pow. Będzińskiego.

244.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 2287 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków. Nr. 234 stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Właścicieli i Dzierżawców Hoteli i Pokojów Umeblowanych" w Warszawie.

245.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 1920 r. Nr. B. S. 1816 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 235 stowarzyszenie pod nazwą „Chrześcijański Związek Właścicieli Czytelń" m. Warszawy.

246.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 22 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 7712 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 236 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Zawodowy Lekarzy - Dentystów w Państwie Polskiem".

247.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23 kwietnia 1920 r. Nr P. Z. 6014 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 237 stowarzyszenie pod nazwą „Praca" Związek Księży Djecezji Kieleckiej w Kielcach.

248.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1920 r. Nr. B. S. 1372 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 238 stowarzyszenie pod na-

zwą „Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego“ w Łodzi.

249.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 6367 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 259 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ we wsi Sędzice, gminy Bartochów, powiatu Sieradzkiego.

250.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 23 kwietnia 1920 r. Nr. B. S. 1051 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr 240 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ w Ruszkowie, gm. Kościelec, pow. Kolskiego.

251.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 25 kwietnia 1920 r. Nr. P. Z. 6492 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 241 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Opieki nad Sierotami“ w Warszawie.

252.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 27 kwietnia 1920 r. Nr. B. S. 1879 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 242 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Rzemieślników Chrześcian w Państwie Polskiem“.

253.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 22 kwietnia 1920 r. Nr. B. S. 371 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 243 stowarzyszenie pod nazwą „Agudos Achim Hochnosas Orahim“ (Związek Bratni wspierania głodnych).

254.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 kwietnia 1920 r. Nr. B. S 1009 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 244 stowarzyszenie pod nazwą Polski Związek Rzemieślniczo-Robotniczy „Spójnia“ w Lipnie.

255.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 30 kwietnia 1920 r. Nr. B. S. 160 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 245 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Zawodowy Rzemieślników Żydów“ w Łęczycy.

256.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 5 maja 1920 r. Nr. B. S. 1614 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 247 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo popierania Pracy Rolnej i Rzemieślniczej wśród żydów w Polsce“, z siedzibą w Warszawie, Graniczna 10

257.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 4 maja 1920 r. Nr. P. Z. 7211 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 248 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochtniczej“ w Białej Szlacheckiej, pow. Radomskowskiego.

258.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja 1920 r. Nr. B. S. 150 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 249 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ w Rąbieniu, pow. Łódzkiego.

259.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja 1920 r. Nr. B. S. 1989 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 250 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ w Wildce, pow. Garwolińskiego.

260.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja 1920 r. Nr. B. S 1998 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 251 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ w Stanisławowie, pow. Mińsko-Mazowieckiego.

261.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja 1920 r. Nr. B. S. 2128 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 252 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ w Branwi, gm. Chrzanów, pow. Janowskiego.

262.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja 1920 r. Nr. P. Z. 4188 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 253 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ w Szczawinie, pow. Brzezińskiego.

263.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1920 r. Nr. P. Z. 4283 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 254 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Felczerów m. st. Warszawy“.

264.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 6 maja 1920 r. Nr. P. Z. 6423 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 255 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Mełamedów Agudas Mełamdym“.

265.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1920 r. Nr. B. S 1441 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 256 stowarzyszenie pod nazwą „Zrzeszenie Nauczycielstwa Szkół Gospodarstwa Wiejskiego“ w Warszawie.

266.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1920 r. Nr. P. Z. 6065 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 257 stowarzyszenie pod nazwą „Polskie Towarzystwo Badań Psychicznych“ w Warszawie.

267.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 maja 1920 r. Nr. B. S. 2002 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 258 stowarzyszenie pod nazwą „Związek Numerowych Dworców Kolei Państwowych“ w Warszawie.

268.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 maja 1920 r. Nr. P. Z. 7376 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 259 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ we wsi Rzejewice, gminy Przerąb, pow. Radomskowskiego.

269.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 maja 1920 r. Nr. P. Z. 5432 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków Nr. 260 stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ w Wólce, gm Krasusy, pow. Łukowskiego.

270.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 28 marca 1920 r. Nr. B. S. 1117 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 209, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej“ w Stojadłach, gminy Mińsk, pow. Mińsko-Mazowieckiego.

271.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 kwietnia 1920 r. Nr. B. S. 1108 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, Nr. 218, stowarzyszenie pod nazwą „Związek Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Polsce“.

Ruch służbowy

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w okresie czasu od 15 lipca do 15 sierpnia 1920 r.

Zarząd Centralny:

Zwolniony na skutek podania:

St. Referent Kozłowski Władysław.

Unieważniono powołanie do służby:

St. Referenta Matusińskiego Stanisława.

Zawiadomienie.

Nakładem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wydaną została obecnie część I **„Zbioru Ustaw i Rozporządzeń administracyjnych Państwa Polskiego“** w opracowaniu radcy ministerjalnego **Andrzeja Longchamps.** Zbiór ten ułożony systematycznie, zawiera w części I ustawodawstwo w dziedzinie prawa państwowego; w szczególności obejmuje ustawy i rozporządzenia o naczelnej władzy państwowej, o władzy ustawodawczej, o organizacji urzędów państwowych, o organizacji służby bezpieczeństwa oraz o stosunkach prawnych urzędników państwowych. W zbiorze pomieszczono obok ustaw i rozporządzeń także odnośne okólniki i instrukcje władz centralnych. Całość obejmuje 76 arkuszy druku wraz ze szczegółowym spisem rzeczy. **Cena 1 egzemplarza broszurowanego wynosi 110 Mk.** Zamówienia należy kierować do Administracji „Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych“, **Warszawa, Nowy-Świat 69, III p., pokój Nr. 64.**

Drukiernia P. Ambroziewicza, Warszawa, Jasna Nr 8.